

Arş. Gör. Fatih ERASLAN

**ÇALIŞANLARIN MEYDANA
GETİRDİĞİ ESERLER**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	VII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ESER KAVRAMI VE TÜRLERİ, ESER ÜZERİNDEKİ HAKLAR VE ESER SAHİPLİĞİ

I. ESER.....	5
II. ESER TÜRLERİ.....	12
A. İlim ve Edebiyat Eserleri.....	12
B. Müzik Eserleri.....	13
C. Güzel Sanat Eserleri.....	13
D. Sinema Eserleri.....	14
E. İşlenme ve Derleme Eserler	15
III. ESER ÜZERİNDEKİ HAKLAR.....	16
A. Manevi Haklar	16
1. Umuma Arz Hakkı.....	18
2. Adın Belirtilmesi Hakkı	19
3. Eserde Değişiklik Yapılmasını Engelleme Hakkı.....	19
4. Eserin Aslına Ulaşma Hakkı	21
B. Mali Haklar.....	22
1. İşleme Hakkı	23
2. Çoğaltma Hakkı.....	23
3. Yayma Hakkı	24
4. Temsil Hakkı	25

5. Umuma İletim Hakkı	26
6. Pay Hakkı.....	27
IV. ESER SAHİPLİĞİ TÜRLERİ	28
A. Tek Kişinin Eser Sahipliği.....	29
B. Birden Fazla Kişinin Eser Sahipliği.....	29
1. İştirak Hâlinde Eser Sahipliği	29
2. Müşterek Eser Sahipliği	32
3. Sinema Eserlerinde Eser Sahipliği	33

İKİNCİ BÖLÜM

ÇALIŞANLARIN MEYDANA GETİRDİĞİ ESERLERDE HAKLARIN KULLANILMASI

I. ÇALIŞANLARIN ESER SAHİPLİĞİNİN TARİHÇESİ.....	35
A. Hakkı Telif Kanunu Dönemi	35
B. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Dönemi.....	36
II. ÇALIŞANLARIN MEYDANA GETİRDİĞİ ESERLERDE İŞVERENİN HAKLARI KULLANMASININ KOŞULLARI.....	41
A. “Eser” Niteliğini Haiz Bir Fikrî Mahsul Meydana Getirilmesi.....	42
B. Eserin İşçi, Memur veya Hizmetli Tarafından Meydana Getirilmesi.....	43
1. İşçi	46
2. Memur.....	51
3. Hizmetli	52
4. Çalıştıran veya Tayin Eden.....	54
C. Eserin İşin Görülmesi Sırasında Meydana Getirilmesi	56
D. Sözleşmeden veya İşin Mahiyetinden Aksinin Anlaşılması.....	63
1. Sözleşme İle Aksinin Kararlaştırılması	63
a. Bireysel İş Sözleşmesi İle Aksinin Öngörülmesi.....	65
b. Toplu İş Sözleşmesi İle Aksinin Öngörülmesi.....	67
c. Genel İş Koşulu Niteliğindeki Düzenlemeler.....	68

2. İşin Mahiyetinden Aksinin Anlaşılması	70
III. ÇALIŞANLARIN MEYDANA GETİRDİĞİ ESERLER ÜZERİNDEKİ HAKLARIN KULLANILMASI	72
A. Mali Hakların Kullanılması	72
1. Malî Hakların Kazanılma Anı ve Şekli	77
2. İşveren Tarafından Kullanılan Malî Hakların Kapsamı	79
3. Meslek Birlikleri Vasıtasıyla Mali Hakların Kullanılması	84
B. Manevi Hakların Kullanılması	86
IV. TÜZEL KİŞİLERİN UZUVLARI TARAFINDAN MEYDANA GETİRİLEN ESERLER ÜZERİNDEKİ HAKLARIN KULLANILMASI	93

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
HAK İHLALLERİNE KARŞI
BAŞVURULABİLECEK YOLLAR, ÇALIŞANLARIN
ESERLERİ İLE SINAI ÜRÜNLERİNE İLİŞKİN
DÜZENLEMLERİN KARŞILAŞTIRILMASI,
ÇALIŞANLARIN ESERLERİNE İLİŞKİN
KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTAKİ
DÜZENLEMELER

§ 1. HAK İHLALLERİNE KARŞI BAŞVURULABİLECEK YOLLAR	97
I. Tecavüzün Ref'i Davası	98
A. Mali Haklara Tecavüz Halinde İleri Sürülebilecek Talepler .	102
B. Manevi Haklara Tecavüz Halinde İleri Sürülebilecek Talepler	103
II. Tecavüzün Men'i Davası	104
III. Eser Sahipliğinin Tespiti Davası	105
IV. Tazminat Davaları	108
A. Manevi Tazminat Davası	108
B. Maddi Tazminat Davası	111
V. İhtiyati Tedbir Talebi	113

VI. Görevli ve Yetkili Mahkeme.....	113
A. Görevli Mahkeme	113
B. Yetkili Mahkeme.....	116
VII. Dava Şartı Arabuluculuk Kapsamında Açılacak Davalar.....	117
§2. ÇALIŞANLARIN ESERLERİ İLE SINAI ÜRÜNLERİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELERİN KİYASLANMASI	119
I. Buluş	119
A. Hizmet Buluşu	122
B. Serbest Buluş.....	128
II. Faydalı Model	129
III. Tasarım.....	129
IV. İslahçı Hakkı	131
V. Entegre Devre Topografyası	133
§3. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTAKİ DÜZENLEMELER	134
I. Almanya	136
II. İsviçre	138
III. Amerika Birleşik Devletleri.....	140
IV. İngiltere	146
SONUÇ	149
KAYNAKÇA.....	153